

ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Καλωσόρισμα/Χαιρετισμός

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Σας καλωσορίζω σήμερα, εκ μέρους του Ιδρύματος της Βουλής για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία στη σημερινή εκδήλωση, η οποία οργανώνεται μαζί με το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού και λαμβάνει χώρα σε μία από τις μεγαλύτερες διεθνείς δράσεις για το βιβλίο. Χαιρόμαστε πολύ για αυτή τη συνεργασία και κυρίως για την παρουσία μας στη σημαντική από κάθε άποψη αυτή διοργάνωση που φέρει τον εμβληματικό και διαχρονικό τίτλο, «Ιδέες που κινούν τον κόσμο».

Το Ίδρυμα της Βουλής συνεχίζοντας τη δυναμική παρουσία του σε μεγάλες εκθέσεις και φεστιβάλ βιβλίου, συμμετέχει λοιπόν στο Ελληνικό Περίπτερο στην 70η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Φρανκφούρτης με μία έκθεση και με τη συνδρομή του στη αποψινή εκδήλωση.

Η έκθεση φωτογραφίας **Δρόμοι Επιβίωσης**, προϊόν συνεργατικής δράσης- μεταξύ του Ιδρύματος και της Ένωσης Φωτορεπόρτερ Ελλάδας- αποτυπώνει, όπως θα διαπιστώσατε φαντάζομαι, στιγμές από τη μακρά και δύσκολη πορεία των προσφύγων, από τις εμπόλεμες ζώνες της Μέσης Ανατολής προς την Ελλάδα και στη συνέχεια προς άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Οι έμπειροι και βραβευμένοι φωτορεπόρτερ, Έλληνες και ξένοι, συνάντησαν, ακολούθησαν και κατέγραψαν με τον φακό τους τους πρόσφυγες σε διάφορα στάδια του μεγάλου τους ταξιδιού – των «δρόμων επιβίωσης». Η πλειονότητα των καταγραφών επικεντρώνεται στο ελληνικό σκέλος της διαδρομής τους και αφορά το διάστημα 2015-2016, όταν οι προσφυγικές ροές που έφταναν την Ελλάδα είχαν κορυφωθεί.

«Εν καιρώ ειρήνης», «Εμπόλεμες περιοχές», «Το πέρασμα στην Ελλάδα», «Διαδρομές», «Στιγμές από τα σύνορα», «Καταυλισμοί – Καθημερινή ζωή», «Τα παιδιά του πολέμου» είναι οι τίτλοι των επτά ενότητων της έκθεσης, που παρουσιάστηκε πρώτη φορά το καλοκαίρι του 2016 στον εκθεσιακό χώρο του Ιδρύματος της Βουλής, στην Αθήνα. Έκτοτε η

έκθεση ξεκίνησε το δικό της ταξίδι, σημειώνοντας μεγάλη επιτυχία και βρίσκοντας θερμή ανταπόκριση από το κοινό. Μεταφέρθηκε σε γειτονίες της Αθήνας, στον Πειραιά και τη Νέα Φιλαδέλφεια, σε άλλες πόλεις της Ελλάδας (όπως η Δράμα, η Καβάλα και η Θεσσαλονίκη), αλλά και στο εξωτερικό: πρώτα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες και τώρα στη Φρανκφούρτη, στο πλαίσιο της Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου.

Σε κάθε νέα παρουσίαση οι φωτογραφίες συνθέτουν ένα νέο σύνολο – όχι μόνο από σκοπιά πραγματολογική και δημοσιογραφική, αλλά κυρίως εικαστική και γενικότερα πολιτισμική. Κάθε έργο ξεχωριστά, καθώς και η έκθεση εν συνόλω, προσκαλεί τον επισκέπτη να στοχαστεί γύρω από την πραγματικότητα του προσφυγικού φαινομένου, στις συγχρονικές και διαχρονικές του εκφάνσεις, και, εν τέλει, την υπαρξιακή του διάσταση – παρακολουθώντας μια ιστορία με αρχή και μέση, αλλά με τέλος άδηλο και αβέβαιο.

Σήμερα, δύο χρόνια μετά την πρώτη παρουσίασή τους, οι *Δρόμοι Επιβίωσης* παραμένουν εξαιρετικά επίκαιροι, τόσο για την Ελλάδα όσο και για τον υπόλοιπο κόσμο, καθώς, πέρα από την καλλιτεχνική και αισθητική αξία τους, αποτελούν έναν φακό που ρίχνει φως, με ευαισθησία και διεισδυτικότητα, στο μεγάλο και επίμαχο αυτό ζήτημα της εποχής μας.

Η έκθεση δεν φιλοδοξεί, βέβαια, να δώσει απαντήσεις ή λύσεις στα επίμαχα αιτούμενα που θέτει το σύνθετο μεταναστευτικό ζήτημα: στόχος της είναι να προβληματίσει, να ευαισθητοποιήσει και να ανοίξει τη συζήτηση για μεγάλα και ανοιχτά ερωτήματα, που αφορούν τις κοινωνίες του σήμερα. Και με αυτόν τον τρόπο νομίζουμε ότι διαλέγεται με τα ακανθώδη και επίμαχα προβλήματα, με τα ανοιχτά ερωτήματα που θα σας απασχολήσουν στη σημερινή συζήτηση με τον εύγλωττο τίτλο, **«Εναλλασσόμενες Πατρίδες: Η δημοκρατία στον 21^ο αιώνα απέναντι στην πρόκληση των μεταναστευτικών ροών»**- μια συζήτηση που δεν θα κινηθεί μόνο σε ένα θεωρητικό επίπεδο αλλά στοχεύει, μεταξύ άλλων, να αντλήσει υλικό και ερεθίσματα από την εμπειρία των ίδιων των υποκειμένων που αναγκάζονται να ζήσουν σε «εναλλασσόμενες πατρίδες».

Η έκθεση δεν αποτέλεσε για το Ίδρυμα της Βουλής μήτε μία μεμονωμένη δράση για το προσφυγικό μήτε μια μοναδική στιγμή ενασχόλησης. Αντίθετα, με τη βούληση και αποφασιστικότητα του Προέδρου και της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ιδρύματος, ο θεσμός έχει, από το 2016 και μετά, δρομολογήσει μια σειρά από εγχειρήματα που αφορούν στις μεταναστευτικές- προσφυγικές ροές και τις προκλήσεις της σύγχρονης περιόδου, αναδεικνύοντας ολοκληρωμένα το πολύπτυχο αυτό ζήτημα. Η έκθεση «Δρόμοι Επιβίωσης»

υπήρξε η βάση πάνω στην οποία δημιουργήθηκε το συνοδευτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, που παρουσιάστηκε σε μαθητές και μαθήτριες, καθώς και το διεθνές επιστημονικό συνέδριο που οργανώθηκε τον Νοέμβριο του 2016 με τίτλο: **«Διλήμματα και συμφραζόμενα του προσφυγικού ζητήματος. Ιδέες, αξίες, ιστορία, πολιτικές»**, τα πρακτικά του οποίου πρόκειται να εκδοθούν σύντομα. Επίσης, το Ίδρυμα της Βουλής, αναγνωρίζοντας την ιστορικότητα μαζί με το επίμαχο του θέματος, έχει ξεκινήσει, σε συνεργασία με το Πάντειο Πανεπιστήμιο και το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, ερευνητικό πρόγραμμα με θέμα: **«Πρόσφυγες: η υποδοχή τους στην Ελλάδα (1821-1989). Έρευνα – τεκμηρίωση – διάχυση»**. Στόχος του είναι η δημιουργία ενός πλούσιου και πολυπρισματικού ψηφιακού αποθετηρίου που θα συμπεριλάβει τεκμήρια σχετικά με τους όρους και τα ιστορικά-πολιτισμικά συμφραζόμενα της υποδοχής των μεταναστών-προσφύγων στην Ελλάδα στη μακρά διάρκεια.

Συμπερασματικά λοιπόν για το Ίδρυμα της Βουλής, η τεκμηριωμένη και σφαιρική γνώση, η ευαισθησία, και η ανάγκη εγρήγορσης απέναντι στα ζητήματα που άπτονται των προσφυγικών/μεταναστευτικών ροών είναι κεντρικοί στόχοι επιδίωξης, άμεσα συνδεδεμένοι με την καλλιέργεια της ιστορικής κουλτούρας και μνήμης καθώς και με την υπεράσπιση της δημοκρατίας στην πράξη, απροϋπόθετα, από την ελληνική κοινωνία.

Νίκη Μαρωνίτη

Γενική Γραμματέας του Ιδρύματος της Βουλής
για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία